מקורה. שיש לה גג: **כמאן דמני** (ב). דבר שתוס מכל צד הוי כמלא חפצים עד גגו דאין אויר חשיב הלכך כל המזרק לתוכו הוי כמונח: **הפינה רה"י.** דבע"ה אלא רשות הרבים דעני מי מוקמת ליה במקורה: **לדגלי מדבר.** וכל מלאכות דשבת ממשכן גמרי לקמן (ג) מדנסמכה פרשת שבת לפרשת משכן בויקהל (ד): **הא מני.** דלא בעי מקום ד' אחריס היא: **עמד במקומו.** זרק חפץ וקבלו אחר עמד המקבל במקומו וקבל: **חייב.** הזורק דאיהו עבד עקירה והנחה: **עקר.** המקבל ממקומו ורן לקרקע החפץ וקבלו: **פטור.** הזורק דלא איתעביד הנחה מכחו: **דפשיט כנפיה.** (ה) פרס בגדו דהוי ד': **טרסקל.** סל: **רשות היחיד הוא.** ואמאי מחייב משום הוצאה: **ליטמ.** מתניתין דלא חשיב ליה רה"י דלא כרבי יוסי ברבי יהודה: **וזרק.** מרשות הרבים: **ונח על גביו חייב.** דאע"ג דלמטה לא הוי קנה רחב ד' הואיל ובראשו ארבעה אמרינן (ו) גוד אחית מחילה והוי רה"י גמור: **למעלה מי'.** הוי רה"י הואיל ורחב ד': **שלשל.** השפיל כמו (ז) היה משלשל בחבל: **למטה מג'.** דהויא בקרקע: **והא עומד קפני.** הענ' עומד בחוץ והא יושב הוא: **בשוחה.** כופף עצמו: **ואיבעיא ליטמ.** בעומד בגומא וידו סמוכה לשפתה: **איכפל חגא כו'.** טרח התנא בכל זאת ולא היה לו להודיענו דמוציא מרשות לרשות חייב אלא על ידי דברים הללו אמין דרכן בכך לתני פשט כיף בגדו לפניס דהוי ד': **היכא דאחשבה.** זה העושה מלאכה נתכוון לתתה ליד חבירו כי מתניתין: **אבל היכא דלא אחשבה.** שהלכה ונחה מעצמה ביד חבירו דהאי דזריק לא אחשבה ליד חבירו לאנוחה בגווה דלא נתכוון לכך: **עמד.** המקבל במקומו וקבל: **חייב.** הזורק: **פטור.** הזורק דלא עביד הנחה: **מאי קמיבעיא ליה.** מאי ספיקא איכא מאיזה טעמא יפטור הא עבד עקירה והנחה: **כשני בני אדם דמי ופטור.** דהוו להו שיש שעשאוה דכיון שלא הניח החפץ ליכך עד מקוס הילוכו ולנוח אלא רץ אחריו ועכבו הויא ליה עקירה קמייתא בלא הנחה: **מה לי הטעינו חבירו.** דפטר ליה תנא דמתניתין דקתני או שנתן לתוכה והוליא שניהן פטורין: **לא אימא קיבל.** פשט ידו וירדו לתוכה דלא עבד מעשה: **אלא אימא קלט.** השתא סלקא דעתך כשהיה הקילוח יורד הכה בידו אחת וקבלו בחברתה דעבד ליה עקירה:

קורא

לא מחייב ר' אלא ברשות היחיד מקורה. נראה לרשב"א דמשמע ליה מדלא נקט מרשות היחיד לרה"י ורשות הרבים באמצע כמו בפלוגתא דר"ע ורבנן והתיא דגיטין פ' הזורק (ד' עט. ושם) גבי היתה עומדת על לאם הגג וזרקו לה כו' ואקאמר כמאן כרבי דאמר קלוטה כמי שהונחה דמיא לא סברי דרב ושמואל דהכא דאמרי דלא חייב ר' אלא ברשות היחיד מקורה ולדידהו צריך לשנויי דהתם משום איטטורי כדמשני התם אליבא דרבנן אפילו תימא רבנן כי פליגי רבנן לענין שבת אבל הכא משום איטטורי כו':

אמאי חייב מרה"י לרה"י קא מפיק. ואפילו משוס מושיט ודליוטא אחת לא מחייב (ח) לפי הירושלמי דמצרין שיקבלנו שני מידו: **כאן למטה מי'.** וא"ת נהי דרשות היחיד לא הוי ר"ה נמי לא הוי אלא כברמלית כמו עמוד גבוה שלשה ורחב ד' ואמאי חייב ויש לומר דאין ברמלית בכלים כמו שפירש רש"י לקמן (ט) גבי היתה קופתו מונחת כו' קשה לר"י מה עלה על דעתו של המקשן דע"כ ידע דמתניתין מיירי למטה מי' בלא פירכא דר' יוסי בר' יהודה (א) דכל למעלה מי' הוי מקוס פטור ולא מחייב לכ"ע וא"כ מאי פריך מרבי יוסי ברבי יהודה הא מילתא דפשיטא היא למטה מי' לא הוה רה"י דהא תנן לקמן בהזורק (לקמן ד' עט.) חולית הבור והסלע שהם גבוהים י' ורחבים ד' הנוטל מהן והנותן על גבן חייב פחות מכן פטור (א) ופשיטא דרבי יוסי ברבי יהודה לא מיירי אלא למעלה מי':

בגון ששלשל ידו למטה מג' וקבלה. וקשה רבי אבהו דאגד יד שמיה אגד מאי דאי לא הוי שמיה אגד אפילו נתן בעה"ב לתוכה יהא חייב הענ' כשהוליא כיון דיד הענ' מיירי נמי דהוה למטה מג' דמסתמא יד בעה"ב ויד עני מיירי בענין אחד דהא כי נטל מתוך ידו של בעה"ב דהוי למטה מג' הוא יד עני נמי למטה מג' ובכהאי גוונא אפילו נותן בעה"ב לתוך יד הענ' יהא חייב (ב): **בגומא.** צריך לפרש בגומא שהיא רשות הרבים כגון שרבים משתמשים בה למ"ד תשמיש על ידי הדחק שמיה תשמיש (לקמן ד' מ:) או בענין שמהלכים שם רבים אבל גומא שהיתה ברמלית או מקוס פטור כיון שגופו שם ידו שהיא פשוטה לרשות הרבים לא הוי כרה"ר דבתר גופו גריר אע"פ שהיא למטה מג' כיון דסבר אגד יד שמיה אגד כדפי': **ה"מ היכא דאחשבא לידיה.** וא"ת ולימא הך ולא ההיא דלעיל וי"ל דה"א דוקא לענין הנחה משובה כד' על ד' אבל לגבי עקירה לא: **כשני בני אדם דמי ופטור.** פי' כי היכי דבשני בני אדם פטור הראשון משום דלא עבד כלל הנחה (ג) ה"נ כיון שהטפו מהילוכו ולא הויא הנחה לגמרי מכח הזורק או דילמא כאדם אחד דמי וכיון דעביד עקירה והנחה חייב ולא דמי לשנים שעשאוה (ד) ור"ח גרים איפכא כשני בני אדם דמי וחייב דאמר לעיל עמד במקומו וקבל חייב וה"נ כי קבלה הוא עצמו ולא חטפה מהילוכו ליחייב דהא איתעביד מחשבתו או דילמא כאדם אחד דמי ופטור דהוי כמו שנותן מיימינו לשמאלו דאע"פ שהעבירה ד' אמות פטור:

היה

לא מחייב רבי אלא ברשות היחיד מקורה דאמרינן (ה) ביתא כמאן דמליא דמיא אבל שאינו מקורה לא וכ"ת הכא נמי במקורה התינה ברשות היחיד מקורה בר"ה מקורה מי חייב (ו) והאמר רב שמואל בר יהודה אמר רבי אבא א"ר הונא אמר רב המעביר חפץ ד' אמות בר"ה מקורה פטור לפי שאינו דומה לדגלי מדבר אלא א"ר זירא הא מני אחרים היא דתניא אחרים אומרים עמד במקומו וקבל חייב עקר ממקומו וקבל פטור עמד במקומו וקבל חייב הא בעינן הנחה על גבי מקום ד' וליכא אלא שמע מינה לא בעינן מקום ארבעה ודילמא הנחה הוא דלא בעינן הא עקירה בעינן והנחה נמי דילמא דפשיט כנפיה וקיבלה דאיכא נמי הנחה אמר רבי אבא מתניתין (ח) כגון (שקבל בטרסקל) והניח ע"ג טרסקל דאיכא נמי הנחה והא ידו קתני תני טרסקל שבידו התינח טרסקל ברשות היחיד אלא טרסקל שבר"ה רה"י הוא לימא דלא כרבי יוסי בר' יהודה דתניא (ט) רבי יוסי בר' יהודה אומר נעץ קנה בר"ה ובראשו זרק ונח על גביו חייב דאי כר' יוסי בר' יהודה פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן לתוך ידו של עני אמאי חייב מרה"י לרה"י קא מפיק אפילו תימא רבי יוסי בר' יהודה התם למעלה מי' הכא למטה מי' קשיא ליה לר' אבהו מי קתני טרסקל שבידו והא ידו קתני אלא א"ר אבהו כגון ששלשל ידו למטה מג' וקבלה והא עומד קתני בשוחה ואיבעית אימא בגומא ואב"א בגנם (י) אמר רבא איכפל תנא לאשמעינן כל הני אלא אמר רבא (יא) ידו של אדם חשובה לו כד' על ד' וכן כי אתא רבין א"ר יוחנן ידו של אדם חשובה לו כד' על ד' א"ר אבין א"ר אילעאי א"ר יוחנן (יב) זרק חפץ ונח בתוך ידו של חבירו חייב מאי קמ"ל ידו של אדם חשובה לו כד' על ד' והא אמרה ר' יוחנן חדא זימנא מהו דתימא ה"מ היכא דאחשבה הוא לידיה אבל היכא דלא אחשבה הוא לידיה אימא לא קא משמע לן א"ר אבין א"ר אילעאי א"ר יוחנן (יג) עמד במקומו וקיבל חייב עקר ממקומו וקיבל פטור תניא נמי הכי אחרים אומרים עמד במקומו וקיבל חייב עקר ממקומו וקיבל פטור בעי ר' יוחנן זרק חפץ ונעקר הוא ממקומו וחזר וקיבלו מהו מאי קמבעיא ליה אמר רב אדא בר אהבה שני כחות באדם אחד קא מבעיא ליה שני כחות באדם אחד כאדם אחד דמי וחייב או דילמא כשני בני אדם דמי (יד) ופטור תיקו א"ר אבין א"ר יוחנן הכנים ידו לתוך חצר חבירו וקיבל מי גשמים והוציא חייב מתקיף לה ר' זירא מה לי הטעינו חבירו מה לי הטעינו שמים איהו לא עביד עקירה לא תימא קיבל אלא קלט והא בעינן עקירה מעל גבי מקום ד' וליכא אמר רבי חייא ברי' דרב הונא כגון שקלט מעל גבי הכותל על גבי כותל נמי והא לא נח כדאמר (טו) רבא בכותל משופע הכא נמי בכותל משופע והיכא איתמר דרבא אהא דתנן

היה

מסורת הש"ס

(ה) לקמן לח., (ו) לקמן קפ. עירובין לג., (ז) כתובות לא.; (ח) יש גורסין רבה, (ט) [דף מט.]; (י) [שמות לה], (יא) ס"פ כנף. רש"ל, (יב) [לקמן קפ.], (יג) מכות ז. ושם איתא בחיים, (יד) [דף מז.],

הגהות הב"ח

(ה) גמ' אמר ר' אבא מתני' נמי כגון (שקבלה בטרסקל) תא"מ וג"כ ס"פ שעקר' מטרסקל: (ו) רש"י ד"ה כמאן דמלי דמי דבר:

מוסף רש"י

נעץ קנה ברה"ר ובראשו טרסקל. סל רחב ד' (עירובין לג:). טרסקל אין עמוק י' ואנו מודדים לו גובה י', שמדת הקנה עולה לו בגובהו, והקנה אין רחב ד' אלא שאנו אומרים בממילות הטרסקל גוד אחית ומגלגלו מקיפות את הקנה והוו להו היקף הממילות מן הקרקע ולמעלה לשייר רלאשו רשות היחיד (לקמן קא.). **ידו של אדם חשובה לו.** לענין הנחת שבת כמקום ארבעה על ארבעה (כתובות לא:).

תוס' ישנים

א) אמר מהר"ש דמעיקרא ס"ד דמתני' מיירי למעל' מי' ושולי הכלכל' למטה מי' ול"ל גוד אחית והוי שולי הכלכלה רשות הרבים:

מוסף תוספות

א. ותניא לקמן גדר שהוא גבוה עשרה ורוחב ארבעה (ו)זו היא רשות היחיד גמורה. רש"ש. ב. ולקמן פרק המצניע (צב.) למ"ד המרציא פירות לרשות הרבים ביד חייב פריך מינה ומשני התם למעלה מג' הכא למטה מג' אלמא אם הוציא בידו לרה"ר למטה מג' חשיב כמונח ע"ג קרקע, והא דפטר ליה הכא משום דאגד יד שמיה אגד. תוס' הרא"ש. ג. כיון מקומה. תוס' הרא"ש. ד. דגבי שני בני אדם האי דפטור לאו משום דלא חשיבא הנחה אלא משום דהוי שנים שעשאוה. תוס' הרא"ש.

רב נסים גאון

אמר ר' אבהו כגון ששלשל בידו למטה מג' וקיבלה. ועיקר דבריהן במשנה אבל בתוספתא במסכת כלאים ועירובין וסוכה אמרו כל פחות מג' כלבוד דמי, ואם היתה ידו של עני סמוכה לארץ בפחות מג' לדברי ר' אבהו והניח בעל הבית בתוכה הרי אלו כאילו הניח בארץ ובמקום שיש בו ד' (ז)חייב. וכבר אמרנו בברכות בפרק ג' (דף כה) כל פחות מג' כלבוד דמי, והלכתא גמירי לה כמו שאמרו בפרק הזורק (דף צז), ואמרו עוד בעירובין ובסוכה לגוד וללבוד ולדופן עקומה.

י' א מיי' פי"ג מהל' שבת הלכה ג:

יא ב ג ד מיי' שם הלכה טו:

גליון הש"ם

גמ' ביתא כמאן דמליא כו'. עירובין ד' עו ע"ב: שם אמר רבא איכפל תנא לאשמעינן וכו'. זמיס עו ע"ב. וק"ל דלילמא מש"ה נקט ידו לאיירי ע"כ בגמטה ומוכח מזה לגגד יד שמיה גגד: תוס' ד"ה אמאי חייב וכו' לפי הירושלמי וכו'. הוכא לעיל ג ע"א תוס' ד"ה בעשותה:

רבינו חננאל

ואוקמה ר' זירא כאחרים, דתניא אחרים אומרים עמד במקומו וקיבל אפילו בידו חייב, ש"מ לא בעי מקום ד'. ודחינן כגון שפשט כנפיה וקיבלה, דאית בכנפיה מקום ד', ואמרינן מתני' נמי כגון שקיבלה בטרסקל שבידו שיש בו ד'. פי' טרסקל, טאבק. איני והא קיי"ל דטרסקל ברשות הרבים רה"י היא, נימא דלא כר' יוסי בר' יהודה. אפילו תימא ר' יוסי בר' יהודה היא מתניתין, והתם דתני נעץ קנה ברה"ר והניח בראשו טרסקל [וזרק] מרה"ר ונח על גביו חייב כשהיה טרסקל זה נתון למעלה מי', שאין רה"ר למעלה מי', מתני' בטרסקל שבידו למטה מי'. ודחי' לה ר' אבהו להא, ואוקמא הוא כגון ששלשל ידו למטה מג' וקיבלה, דכל פחות מג' כלבוד דמי, וכאלו בקרקע הניח, והאי הענ' עומד בשוחה כדכתיב והלכו אליך שחוח, והוא פי' כפוף כדכתיב הלכוף כאגמון ראשו. פי' בגומא, בור כדכתיב חופר גומץ, גומץ וגומא הכל אחד הוא. ננס, קצר בקומתו. ונדחו אלו כולם, ואוקמא רבא הכי ואמר האי [תנא] סבר ידו של אדם חשובה לו כד' על ד'. וכן א"ר יוחנן זרק והלכה ונחה בתוך ידו של חבירו חייב. וא"ר יוחנן עמד במקומו וקיבל, כגון שזרק לחבירו (כבו) [דבר] מה חייב בזה שנעשית מחשבתו. נעקר ממקומו אחרי שזרק שקיבלה, פטור הזורק שהרי לא נצטרפה כוונתו לקבל באותו מקום, ממילא באה לידו. **בעי** ר' יוחנן זרק ונעקר הוא ממקומו וקיבל מהו, שנמצא הוא שזרק הוא עצמו שקיבל, שני כוחותיו הללו. שזרק ושנעקר וקיבל כשני בני אדם דמו וחייב, או דילמא אפילו הכי אדם אחד הוא, לא נעקר ממקום [זה] והונח במקום אחר, אלא מקום העקירה הוא מקום הנחה, כי שניהם כאדם אחד הן, ועלתה בתיקו. **הא** דא' משום ר' יוחנן הכניס ידו לחצר חבירו וקיבל מי גשמים והוציאן חייב, אתינן לאוקומה כגון שקלט מי גשמים הללו ולא כשהן יורדין אלא מעל גבי הכותל משופע דנחו ע"ג הכותל, כגון הא דא' בסוף עירובין בהא דתנן

היה קורא בספר על האסקופה. ואם תאמר ולרבא בפרקין דלא גזר בכרמלית גזירה לגזירה גבי לא יצא החייט במחטו (לקמן ד' יא.): מאי איריא ספר[א] אפילו כל מילי נמי שרי באגדו בידו[ב] כיון דאפילו באין אגדו בידו לא אסור אלא מדרבנן ואי אפשר לאותקמה אלא באסקופת כרמלית[ג] כדמסיק אביי בפרק בתרא דעירובין (דף לא. ושם) וי"ל דנקט ספר לאשמעינן אפילו ספר אם אין אגודו בידו אסור[ד] לאפוקי רבי שמעון דאמר התם כל דבר שהוא משום שבות אינו עומד בפני כתבי הקודש:

בכותל משופע. אור"י דאיירי כגון שרבים מכתפים עליו דהוי הר"ר[ה]: **אגוז ע"ג מים לאו היינו הנחתו.** ואע"ג דאמרינן בפ"ק דב"מ (דף ט: ושם)[ו] ספינה מינח ניתא ומיא הוא דקא ממטי לה לגבי קנין שאני דלא אקרי אהל מהלכת דאהל ילפינן מיד[ז] ויד נמי איהו דקא מסגי תותא וקא ממטי לה אבל הכא ממשכן ילפינן ושם לא היה מסתמא אלא כדרך שמגיעים חפצים בני אדם[ח] ובעי אגוז בכלי וכלי לף ע"ג מים אם[ט] הוא דרך כך להגיע חפצים או לא אע"ג דודאי לאו כמונח דמי דקי"ל[י] רכוב כמהלך דמי וברש פרק בתרא (דף קנג.): משמע נמי דאם נותן על אדם כשהוא מהלך דלא חשיב הנחה א) דקאמר מניחו עליה כשהיא מהלכת ונוטל ממנה כשהיא עומדת ואמרינן נמי בהמוליא (לקמן דף פ.) הוליא דיו כשיעור שתי אותיות וכתבן כשהוא מהלך חייב כתיבתם זו היא הנחתם משמע דוקא כתבן שהניחן במקום שישארו שם לעולם אבל אם שפך לכלי אחר לא חשיב הנחה כיון שהוא מהלך[י]: **רבי יוחנן בן נורי אמר שניהם בו'.** מדנקט טבול יום ולא נקט שני משמע דשמן חשיב משקה דשני אחר מטמא משקין לחיות תחלה[יא] וכן משמע בפ"ק דפסחים (דף יד: ושם) ומה שקשה ממנחות פירשתי שם בפסחים: **בשלמא לבן עזאי מהלך כעומד דמי.** קשה לר"י מה צריך להאי טעמא לימא בשלמא לבן עזאי לא אשכחן כה"ג דמיחייב כדפריך מהא טעמא לרבנן דאי משום דמודה בזורק דאי ידע דמודה בזורק דאי ידע לפריך נמי לבן עזאי אזורק ומושיט היכא אשכחן כו' ותירץ ר"י דה"ק בשלמא לב"ע אפילו משכחת כה"ג במשכן פטור דמהלך כעומד דמי אלא לרבנן מקשה היכא אשכחן כו'[כ] ובירושלמי[כא] פריך על דעתיה דבן עזאי אין אדם מתחייב על ד' אמות ברה"ר לעולם דיעשה כמי שהונחה על כל אמה ואמה ויפטר ומשני משכחת לה בקופץ[כב] והש"ס דידן לא חשיב לה פירכא[כג] כדאמר בהזורק (לקמן דף נו:) דד' אמות ברה"ר אלכתא גמירי לה ולהכי לא מקשה עלה וכן קלוטה לר"ע אע"ג דכמי שהונחה דמיא בזורק[כד] ד' אמות ברשות הרבים חייב ולא אמרינן כמי שהונחה תוך ד' אמות ברשות[טו] הרבים וריב"א מספקא ליה כיון דבד' אמות ברשות הרבים[כב] לא אמר מהלך כעומד דמי אף על גב דבעלמא כעומד דמי לבן עזאי אם חייב לבן עזאי אפילו עמד לפוש תוך ד' אמות אם לאו וכן אם לא עמד חוץ לארבע אמות כגון שנטלה אחר מידו אם אמרינן מהלך כעומד דמי חוץ לד' אמות אם לאו וכן קלוטה לרבי עקיבא[טז] אם אמר כמי שהונחה דמיא חוץ לארבע אמות[יז] אפילו קלוטה אחר או כלב או שנשרפה[יח] כיון דחוץ לארבע אמות לא אמרינן נראה לרשב"א לרבי יוחנן דאמר לעיל המפנה חפציו מזוית לזוית ונמלך עליהם והוציאן פטור לית ליה דבן עזאי דלבן עזאי דאמר מהלך כעומד דמי הוה חייב[כ] וכן מוכח בהדיא ברש אלו נערות (כתובות דף לא. ושם)[כא]:

מידי

שאמרנו מים ע"ג מים היינו הנחתן. **פי' לפוש,** כגון שיגע במשוי שעליו ומתכוין לעמוד להתרוח ולנוח כדי שיסור יגיעו זה, חשוב כאילו הניח המשא שעליו, וכל כי האי גונא הוי הנחה. אבל לכתף שכוונתו לתקן המשא שעל כתיפו פטור דכמהלך דמי ולא עקר ולא הניח. **הא** דא"ר יוחנן המתכוון לפנות חפצים מזוית לזוית ונמלך עליהן והוציאן פטור, שלא היתה עקירה בכוונה להוציאן לחוץ במקום חייב אלא לזוית שאין שם חייב, ועיקרו באלו נערות וכבר פירשנוהו שם. **פי' סטיו,** אצטבא והוא איקרביטא, ועושין כי האי גונא בפני החנויות. ועל זה שנינו בחיצונה המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב ובן עזאי פוטר. סטיו, זהו כרמלית. לבן עזאי כאילו עומד בסטיו שנמצא מוציא מכרמלית לרחבה, אלא לרבנן אמאי חייב.

[א] היה קורא בספר על האיסקופה ונתגלגל הספר מידו גוללו אצלו [ב] היה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו עד שלא הגיע לי' טפחים גוללו אצלו משהגיע לי' טפחים הופכו על הכתב והויגן בה אמאי הופכו על הכתב [ג] הא לא נח ואמר רבא בכותל משופע אימור דאמר רבא בספר דעביד דנייח מים מי עבידי דנייחי אלא אמר רבא [ד] כגון שקלטם מע"ג גומא גומא פשיטא מהו דתימא מים ע"ג מים לאו הנחה הוא קמ"ל ואזדא רבא לטעמיה דאמר רבא מים ע"ג מים היינו הנחתן אגוז ע"ג מים לאו היינו הנחתו בעי רבא [ה] אגוז בכלי וכלי צף ע"ג מים בתר אגוז אזלינן והא נייח או דילמא [ו] בתר כלי אזלינן והא לא נייח דנייד תיקו [ז] שמן שצף ע"ג יין מחלוקת ר' יוחנן בן נורי ורבנן [ח] דתנן [ט] שמן שצף ע"ג יין ונגע טבול יום בשמן לא פסל אלא שמן בלבד ר' יוחנן בן נורי אומר שניהם מחוברים זה לזה א"ר אבין א"ר אילעאי א"ר יוחנן [י] היה טעון אוכלים ומשקין ונכנס ויוצא כל היום כולו אינו חייב עד שיעמוד אמר אביי [יא] והוא שעמד לפוש [יב] ממאי מדאמר מר [יג] תוך ד' אמות עמד לפוש פטור לכתף חייב חוץ לד' אמות עמד לפוש חייב לכתף פטור מאי קמ"ל שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך הא אמרה רבי יוחנן חדא זימנא [יד] דאמר רב ספרא א"ר אמי א"ר יוחנן (טו) המעביר חפצים מזוית לזוית ונמלך עליהן והוציאן פטור שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך אמוראי נינהו מר אמר לה בהאי לישנא ומר אמר לה בהאי לישנא: ת"ר [טז] המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב ובן עזאי פוטר בשלמא [יז] בן עזאי קסבר מהלך כעומד דמי אלא רבנן נהי נמי דקסברי מהלך לאו כעומד דמי היכא אשכחנא כה"ג דחייב א"ר ספרא א"ר אמי א"ר יוחנן

מידי

ע"מ לנתת והתורה לא חייבה אלא מלאכת מחשבת [יח] וגמרינן ממשכן שיתכוין לעשות המלאכה אבל לא יודע שהוא שבת או כסבור שמלאכה זו מותרת: **והוא שעומד לפוש.** לנוח. ההיא הויא עמידה ועקירה דבתרה הוי עקירה אבל עומד לכתף לתקן משאו על כתיפו לאו עמידה היא: **מדאמר מר.** רבה דהוא רביה דאביי: **תוך ד' אמות.** המעביר ד' אמות ברה"ר ועמד תוך ד' אמות לפוש וחזר והסלים והניח או עמד שם: **פטור.** שלא העביר ד' אמות בעקירה אחת. ואם לכתף עמד בתוך הד' אמות וכשהסלים ד' אמות הניח או עמד שם לפוש חייב [יט] ועמידה דתוך ד' לאו עמידה היא שהיתה לכתף: **חוץ לד' אמות.** המעביר ד' אמות שלימות ועמד חוץ לד' אמות אם לפוש עמד הוי הנחת גופו כהנחת חפץ. ואם לכתף עמד אין זו עמידה ואם נטלה אחר מידו אחרי כן שניהם פטורין: **אמורא'י נינהו.** ר' אלעאי ור' אמי: **מר אמר לה בהאי לישנא ומר אמר לה בהאי לישנא.** ומיהו ר' יוחנן חדא זימנא אמרה: **חנוף.** רה"י: **פלטיא.** רחבה והוא רה"ר: **דרך סטיו.** מקום מיוחד שיושבים סוחרים ושם כרמלית עליה דלאו להילוכא הוא כרה"ר: **חייב.** הואיל ולא עמד בסטיו לפוש אין כאן הנחה אלא בפלטיא: **וכן עוזאי פוטר.** כדמפ' קסבר מהלך כעומד דמי ונמצא נעקר מרה"י ומונח בסטיו ועוקר[כ] מסטיו ומניח ברה"ר: **היכא אשכחן לה"ג.** דמפסקא רשותא אחריתי מיחייב דילמא לא חייבה כמונחים מ"מ הכא מספקא לן דלמא חשיבא הנחה דשמא כך הוא רגילות להצניע

[ו] גבי אמר ר' יוחנן המפנה חפציו מזוית לזוית ומנלך: [ז] רש"י ד"ה היה טעון וכו' מזוית לזוית ומשעקר רגליו כל"ל ותיבת לו מבעוד יום ממתק: [ח] ד"ה מיהא חייב וכו' גופו ולאי כהנחת חפץ דמי וכו' מתשבת דגמרי' ממשכן: [ט] ד"ה פטור וכו' לפוש חייב דעמידה דתוך ד' וכו' היא כיון שהיתה לכתף: [י] ד"ה וכן עוזאי וכו' בסטיו ונעקר מסטיו ומונח:

הגהות הב"ח

[א] גב' אמר ר' יוחנן המפנה חפציו מזוית לזוית ומנלך: [ב] רש"י ד"ה היה טעון וכו' מזוית לזוית ומשעקר רגליו כל"ל ותיבת לו מבעוד יום ממתק: [ג] ד"ה מיהא חייב וכו' גופו ולאי כהנחת חפץ דמי וכו' מתשבת דגמרי' ממשכן: [ד] ד"ה פטור וכו' לפוש חייב דעמידה דתוך ד' וכו' היא כיון שהיתה לכתף: [ה] ד"ה וכן עוזאי וכו' בסטיו ונעקר מסטיו ומונח:

תוס' ישנים

[א] נלאה לאם מהלך כעומד דמי וכלי וכלי לף ע"ג מים אבל רוכב או מניח ע"ג אדם דמי לגאגז ע"ג מים: [ב] הא ליכא למימר דלית ליה מהלך כעומד דמי בשום מקום כי הכא דמ"ד דהספקא מסיע חשיב כמונח דאי נעקר משום הספק כרמלית א"כ אזרק ומושיט נמי ליפטר אלא ודאי גם לרה"י אי אפשר נמי אית ליה מהלך כעומד דמי לבד מד"ש דר"ש הלכתא גמירי לה אבל מודה בזורק ומושיט רק במהלך אינו ש"מ נעקר לא משום הספק כרמלית אלא משום דמהלך כעומד דמי ומונח אלא בהכי אמרינן לה דר"ש כיון שנכנס לרה"ר חייב אבל עומד ברה"י ומושיט או זורק אינו חייב עד שתנוח לגן עזאי:

מוסף תוספות

א. דנקט דלא גזרינן אגדו בידו אטו אין אגדו בידו. תוס' הל"ש. ב. [ו]לא הוה גזרינן. תוס' הל"ש. ג. ורה"ר עוברת לפניה דאי נפיל כוליה ומייתי ליה ליכא אלא איסורא דרבנן. תוס' הל"ש. ד. דבהכי מיירי מדקתני גוללו אצלו. תוס' הל"ש. ה. דאל"כ הוה ליה כרמלית כדאמרינן לקמן מג' ועד ט' לא מדרס דרסי ליה רבים ולא כתופי מכתפי עליה והוי כרמלית. תוס' הל"ש. ו. גבי דגים שקפצו בספינה. רשב"ם. ז. [ד]אין דרך אדם להניח חפציו במקום שאין החפץ עצמו מונח ועומד במקום שהוא שם, וכן מצינו חילוק בין קנין למילי דשבת כגון במתגלגל דחשבינן ליה כמונח דמי לענין קנין בפ"ק דבבא מציעא וגבי שבת אמרינן לקמן בהזורק דלא הוי כמונח. תוס' הל"ש. ח. חשיבא הנחה דשמא. תוס' הל"ש. ט. בקידושין (לג:) גבי תלמיד חכם ואבן המנוגעת. תוס' הל"ש. י. דאע"ג דכל הנהו לא חשיבי כמונחים מ"מ הכא מספקא לן דלמא חשיבא הנחה דשמא כך הוא רגילות להצניע חפציו. תוס' הל"ש. יא. והיה מטמא את השמן והשמן היה מטמא את היין, דכל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה חוץ מן הטבול יום (פרה פ"ח מ"ז). תוס' הל"ש. יב. מתחלת ארבע לסוף ארבע. תוס' הל"ש. יג. דנהי דמהלך כעומד דמי אפילו הכי גמירי לה דמולין מתחלת ארבע לסוף ארבע חייב. תוס' הל"ש. יד. [און] המעביר. תוס' הל"ש. טו. ויהא פטור. תוס' הל"ש. טז. דאמר קלוטה כמי שהונחה דמי. תוס' הל"ש. יז. אם זרק ארבע ולא נח שם. תוס' הל"ש. יח. אם חייב משום דאמרינן כיון שהגיע לסוף ד' הרי הוא כמי שמונח באויר, או לא. תוס' הל"ש. יט. [ו]דוקא בכרמלית קאמר בן עזאי מהלך כעומד דמי משום. תוס' הל"ש. כ. [ד]כיון שנמלך ויצא כעומד לפוש ועוקר דמי. רמב"ן. כא. דאמרינן התם הכא במאי עסקינן כגון שנטלו ע"מ להצניעו ונמלך עליו להוציאו ומקשינן וכי האי גונא מי מחייב והא אמר רב ספרא אמר רבי יוחנן המפנה חפצים וכו' ומסקינן אלא הא מני בן עזאי היא אלמא רבי יוחנן לא סבירא ליה כבן עזאי. פי' הר"ן.

מסורת הש"ס

[א] עירובין לז: [קנ.], [ב] [עירובין לא.], [ג] לקמן ק., [ד] ג"ז שם עירובין עא: טבול יום פ"ב מ"ח, [ה] [רש"ל. אבל עומד לכתף פטור], [ו] כתובות לא. ע"ש עירובין כ:, [ז] לקמן לא.; [ח] [כתובות לא: עירובין לא.], [ט] [דף לא.], [י] [ביצה יג:], [כ] [ועיין תוס' מעילה יב. סד"ה בשלמא], [כ] [בפרקין ה.], [מ] [בנמוקי הגר"מ מותקן תיבות "כעומד דמי"],

גליון הש"ם

תוס' ד"ה אגוז. ויד נמי איהו דמסבי תותא. תמוה לי הא בנותן גט ביד עבדה אמרינן דהוי חלר מהלכת והא הוי דומיא דידו. תע"ב דאמרינן דומיא דידו דל"ל להלוך ממנו דהקונה ומניח ידו אצלו כך בעי' חלר שתיה מהלכת ממנו דהקונה ולע"ג:

מוסף רש"י

היה קורא בספר. כל ספרים העשויים בימי הראשונים עשויין בגלילה כס"ת שלנו (ערובין צז:). והא לא נח. ואפילו שבות ליכא (שם צח.). בכותל משופע. דכיון דגולנו למטה נח על גליטתו (שם). מים על גבי מים היינו הנחתן. ואם נטל מקצתן והולא הוה עקירה (לקמן צט:). אגוז על גבי מים לאו היינו הנחתן. ואם נטלו משם לאו עקירה היא (שם). ונגע טבול יום בשמן. משום הכי נקט טבול יום, משום דפוסל אלא מטומא, הלכך לא פסל אלא שמן בלבד דלאו חיבור הוא למיהוי כחד, ואילו הוה טמא הוה מטמא ליה לשמן ושמן פסל ליה ליין (לקמן ק.). שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך. להוציאו (כתובות לא.) ובשבת מלאכת מחשבת אסרה תורה שתתקיים לכך אלא שבגד בשבת כסבור שהיום חול או מלאכה זו מותרת, אבל כי לא נתקיים פטור מחטאת (ערובין ב:).

רבינו חננאל

היה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו כו', כד נח זה הספר ע"ג כותל משופע. ודחינן אימור דאמר רבה בספר דעביד דניח מיא מי עבידי דניחי. ואוקמא רבא כגון שקלט מע"ג הגומא ונמצא המוציאו לרה"ר שקלט ממקום ד', רבא לטעמיה דאמר רבא מים ע"ג מים היינו הנחתן אגוז ע"ג מים לאו היינו הנחתו, כגון שעקר והוציא אגוזים מרה"י ונתנם ע"ג מים ברה"ר עקירה איכא הנחה ליכא. בעי רבא הוציא ונתן אגוז בכלי והכלי נתון במים מהו, בתר אגוז אזלינן והא נח חייב, או דילמא בתר כלי אזלינן והא לא נח, ועלתה בתיקו. הוציא שמן ונתנו ע"ג [יין] מחלוקת ר' יוחנן בן נורי ורבנן דתנן בפרק [ב' דטבול יום] שמן שצף ע"ג יין ונגע טבול יום בשמן לא פסל אלא שמן בלבד, ור' יוחנן בן נורי אמר שניהם חיבור, לתנא קמא לא נח לר' יוחנן בן נורי נח, כמו שהמים

[ט] ד"ה אגוז בכלי וכלי לף ע"ג מים אם הוא דרך כך להגיע חפצים אז לא אע"ג דודאי לאו כמונח דמי דקי"ל רכוב כמהלך דמי וברש פרק בתרא (דף קנג.): משמע נמי דאם נותן על אדם כשהוא מהלך דלא חשיב הנחה א) דקאמר מניחו עליה כשהיא מהלכת ונוטל ממנה כשהיא עומדת ואמרינן נמי בהמוליא (לקמן דף פ.) הוליא דיו כשיעור שתי אותיות וכתבן כשהוא מהלך חייב כתיבתם זו היא הנחתם משמע דוקא כתבן שהניחן במקום שישארו שם לעולם אבל אם שפך לכלי אחר לא חשיב הנחה כיון שהוא מהלך: רבי יוחנן בן נורי אמר שניהם בו'. מדנקט טבול יום ולא נקט שני משמע דשמן חשיב משקה דשני אחר מטמא משקין לחיות תחלה[יא] וכן משמע בפ"ק דפסחים (דף יד: ושם) ומה שקשה ממנחות פירשתי שם בפסחים: בשלמא לבן עזאי מהלך כעומד דמי. קשה לר"י מה צריך להאי טעמא לימא בשלמא לבן עזאי לא אשכחן כה"ג דמיחייב כדפריך מהא טעמא לרבנן דאי משום דמודה בזורק דאי ידע לפריך נמי לבן עזאי אזורק ומושיט היכא אשכחן כו' ותירץ ר"י דה"ק בשלמא לב"ע אפילו משכחת במשכן פטור דמהלך כעומד דמי אלא לרבנן מקשה היכא אשכחן כו'[כ] ובירושלמי[כא] פריך על דעתיה דבן עזאי אין אדם מתחייב על ד' אמות ברה"ר לעולם דיעשה כמי שהונחה על כל אמה ואמה ויפטר ומשני משכחת לה בקופץ[כב] והש"ס דידן לא חשיב לה פירכא[כג] כדאמר בהזורק (לקמן דף נו:) דד' אמות ברה"ר אלכתא גמירי לה ולהכי לא מקשה עלה וכן קלוטה לר"ע אע"ג דכמי שהונחה דמיא בזורק[כד] ד' אמות ברשות הרבים חייב ולא אמרינן כמי שהונחה תוך ד' אמות ברשות[טו] הרבים וריב"א מספקא ליה כיון דבד' אמות ברשות הרבים[כב] לא אמר מהלך כעומד דמי אף על גב דבעלמא כעומד דמי לבן עזאי אם חייב לבן עזאי אפילו עמד לפוש תוך ד' אמות אם לאו וכן אם לא עמד חוץ לארבע אמות כגון שנטלה אחר מידו אם אמרינן מהלך כעומד דמי חוץ לד' אמות אם לאו וכן קלוטה לרבי עקיבא[טז] אם אמר כמי שהונחה דמיא חוץ לארבע אמות[יז] אפילו קלוטה אחר או כלב או שנשרפה[יח] כיון דחוץ לארבע אמות לא אמרינן נראה לרשב"א לרבי יוחנן דאמר לעיל המפנה חפציו מזוית לזוית ונמלך עליהם והוציאן פטור לית ליה דבן עזאי דלבן עזאי דאמר מהלך כעומד דמי הוה חייב[כ] וכן מוכח בהדיא ברש אלו נערות (כתובות דף לא. ושם)[כא]:

מידי

[יא] ד"ה אגוז בכלי וכלי לף ע"ג מים אם הוא דרך כך להגיע חפצים אז לא אע"ג דודאי לאו כמונח דמי דקי"ל רכוב כמהלך דמי וברש פרק בתרא (דף קנג.): משמע נמי דאם נותן על אדם כשהוא מהלך דלא חשיב הנחה א) דקאמר מניחו עליה כשהיא מהלכת ונוטל ממנה כשהיא עומדת ואמרינן נמי בהמוליא (לקמן דף פ.) הוליא דיו כשיעור שתי אותיות וכתבן כשהוא מהלך חייב כתיבתם זו היא הנחתם משמע דוקא כתבן שהניחן במקום שישארו שם לעולם אבל אם שפך לכלי אחר לא חשיב הנחה כיון שהוא מהלך: רבי יוחנן בן נורי אמר שניהם בו'. מדנקט טבול יום ולא נקט שני משמע דשמן חשיב משקה דשני אחר מטמא משקין לחיות תחלה[יא] וכן משמע בפ"ק דפסחים (דף יד: ושם) ומה שקשה ממנחות פירשתי שם בפסחים: בשלמא לבן עזאי מהלך כעומד דמי. קשה לר"י מה צריך להאי טעמא לימא בשלמא לבן עזאי לא אשכחן כה"ג דמיחייב כדפריך מהא טעמא לרבנן דאי משום דמודה בזורק דאי ידע לפריך נמי לבן עזאי אזורק ומושיט היכא אשכחן כו' ותירץ ר"י דה"ק בשלמא לב"ע אפילו משכחת במשכן פטור דמהלך כעומד דמי אלא לרבנן מקשה היכא אשכחן כו'[כ] ובירושלמי[כא] פריך על דעתיה דבן עזאי אין אדם מתחייב על ד' אמות ברה"ר לעולם דיעשה כמי שהונחה על כל אמה ואמה ויפטר ומשני משכחת לה בקופץ[כב] והש"ס דידן לא חשיב לה פירכא[כג] כדאמר בהזורק (לקמן דף נו:) דד' אמות ברה"ר אלכתא גמירי לה ולהכי לא מקשה עלה וכן קלוטה לר"ע אע"ג דכמי שהונחה דמיא בזורק[כד] ד' אמות ברשות הרבים חייב ולא אמרינן כמי שהונחה תוך ד' אמות ברשות[טו] הרבים וריב"א מספקא ליה כיון דבד' אמות ברשות הרבים[כב] לא אמר מהלך כעומד דמי אף על גב דבעלמא כעומד דמי לבן עזאי אם חייב לבן עזאי אפילו עמד לפוש תוך ד' אמות אם לאו וכן אם לא עמד חוץ לארבע אמות כגון שנטלה אחר מידו אם אמרינן מהלך כעומד דמי חוץ לד' אמות אם לאו וכן קלוטה לרבי עקיבא[טז] אם אמר כמי שהונחה דמיא חוץ לארבע אמות[יז] אפילו קלוטה אחר או כלב או שנשרפה[יח] כיון דחוץ לארבע אמות לא אמרינן נראה לרשב"א לרבי יוחנן דאמר לעיל המפנה חפציו מזוית לזוית ונמלך עליהם והוציאן פטור לית ליה דבן עזאי דלבן עזאי דאמר מהלך כעומד דמי הוה חייב[כ] וכן מוכח בהדיא ברש אלו נערות (כתובות דף לא. ושם)[כא]:

מידי

[יב] ד"ה אגוז בכלי וכלי לף ע"ג מים אם הוא דרך כך להגיע חפצים אז לא אע"ג דודאי לאו כמונח דמי דקי"ל רכוב כמהלך דמי וברש פרק בתרא (דף קנג.): משמע נמי דאם נותן על אדם כשהוא מהלך דלא חשיב הנחה א) דקאמר מניחו עליה כשהיא מהלכת ונוטל ממנה כשהיא עומדת ואמרינן נמי בהמוליא (לקמן דף פ.) הוליא דיו כשיעור שתי אותיות וכתבן כשהוא מהלך חייב כתיבתם זו היא הנחתם משמע דוקא כתבן שהניחן במקום שישארו שם לעולם אבל אם שפך לכלי אחר לא חשיב הנחה כיון שהוא מהלך: רבי יוחנן בן נורי אמר שניהם בו'. מדנקט טבול יום ולא נקט שני משמע דשמן חשיב משקה דשני אחר מטמא משקין לחיות תחלה[יא] וכן משמע בפ"ק דפסחים (דף יד: ושם) ומה שקשה ממנחות פירשתי שם בפסחים: בשלמא לבן עזאי מהלך כעומד דמי. קשה לר"י מה צריך להאי טעמא לימא בשלמא לבן עזאי לא אשכחן כה"ג דמיחייב כדפריך מהא טעמא לרבנן דאי משום דמודה בזורק דאי ידע לפריך נמי לבן עזאי אזורק ומושיט היכא אשכחן כו' ותירץ ר"י דה"ק בשלמא לב"ע אפילו משכחת במשכן פטור דמהלך כעומד דמי אלא לרבנן מקשה היכא אשכחן כו'[כ] ובירושלמי[כא] פריך על דעתיה דבן עזאי אין אדם מתחייב על ד' אמות ברה"ר לעולם דיעשה כמי שהונחה על כל אמה ואמה ויפטר ומשני משכחת לה בקופץ[כב] והש"ס דידן לא חשיב לה פירכא[כג] כדאמר בהזורק (לקמן דף נו:) דד' אמות ברה"ר אלכתא גמירי לה ולהכי לא מקשה עלה וכן קלוטה לר"ע אע"ג דכמי שהונחה דמיא בזורק[כד] ד' אמות ברשות הרבים חייב ולא אמרינן כמי שהונחה תוך ד' אמות ברשות[טו] הרבים וריב"א מספקא ליה כיון דבד' אמות ברשות הרבים[כב] לא אמר מהלך כעומד דמי אף על גב דבעלמא כעומד דמי לבן עזאי אם חייב לבן עזאי אפילו עמד לפוש תוך ד' אמות אם לאו וכן אם לא עמד חוץ לארבע אמות כגון שנטלה אחר מידו אם אמרינן מהלך כעומד דמי חוץ לד' אמות אם לאו וכן קלוטה לרבי עקיבא[טז] אם אמר כמי שהונחה דמיא חוץ לארבע אמות[יז] אפילו קלוטה אחר או כלב או שנשרפה[יח] כיון דחוץ לארבע אמות לא אמרינן נראה לרשב"א לרבי יוחנן דאמר לעיל המפנה חפציו מזוית לזוית ונמלך עליהם והוציאן פטור לית ליה דבן עזאי דלבן עזאי דאמר מהלך כעומד דמי הוה חייב[כ] וכן מוכח בהדיא ברש אלו נערות (כתובות דף לא. ושם)[כא]:

מידי

[יג] ד"ה אגוז בכלי וכלי לף ע"ג מים אם הוא דרך כך להגיע חפצים אז לא אע"ג דודאי לאו כמונח דמי דקי"ל רכוב כמהלך דמי וברש פרק בתרא (דף קנג.): משמע נמי דאם נותן על אדם כשהוא מהלך דלא חשיב הנחה א) דקאמר מניחו עליה כשהיא מהלכת ונוטל ממנה כשהיא עומדת ואמרינן נמי בהמוליא (לקמן דף פ.) הוליא דיו כשיעור שתי אותיות וכתבן כשהוא מהלך חייב כתיבתם זו היא הנחתם משמע דוקא כתבן שהניחן במקום שישארו שם לעולם אבל אם שפך לכלי אחר לא חשיב הנחה כיון שהוא מהלך: רבי יוחנן בן נורי אמר שניהם בו'. מדנקט טבול יום ולא נקט שני משמע דשמן חשיב משקה דשני אחר מטמא משקין לחיות תחלה[יא] וכן משמע בפ"ק דפסחים (דף יד: ושם) ומה שקשה ממנחות פירשתי שם בפסחים: בשלמא לבן עזאי מהלך כעומד דמי. קשה לר"י מה צריך להאי טעמא לימא בשלמא לבן עזאי לא אשכחן כה"ג דמיחייב כדפריך מהא טעמא לרבנן דאי משום דמודה בזורק דאי ידע לפריך נמי לבן עזאי אזורק ומושיט היכא אשכחן כו' ותירץ ר"י דה"ק בשלמא לב"ע אפילו משכחת במשכן פטור דמהלך כעומד דמי אלא לרבנן מקשה היכא אשכחן כו'[כ] ובירושלמי[כא] פריך על דעתיה דבן עזאי אין אדם מתחייב על ד' אמות ברה"ר לעולם דיעשה כמי שהונחה על כל אמה ואמה ויפטר ומשני משכחת לה בקופץ[כב] והש"ס דידן לא חשיב לה פירכא[כג] כדאמר בהזורק (לקמן דף נו:) דד' אמות ברה"ר אלכתא גמירי לה ולהכי לא מקשה עלה וכן קלוטה לר"ע אע"ג דכמי שהונחה דמיא בזורק[כד] ד' אמות ברשות הרבים חייב ולא אמרינן כמי שהונחה תוך ד' אמות ברשות[טו] הרבים וריב"א מספקא ליה כיון דבד' אמות ברשות הרבים[כב] לא אמר מהלך כעומד דמי אף על גב דבעלמא כעומד דמי לבן עזאי אם חייב לבן עזאי אפילו עמד לפוש תוך ד' אמות אם לאו וכן אם לא עמד חוץ לארבע אמות כגון שנטלה אחר מידו אם אמרינן מהלך כעומד דמי חוץ לד' אמות אם לאו וכן קלוטה לרבי עקיבא[טז] אם אמר כמי שהונחה דמיא חוץ לארבע אמות[יז] אפילו קלוטה אחר או כלב או שנשרפה[יח] כיון דחוץ לארבע אמות לא אמרינן נראה לרשב"א לרבי יוחנן דאמר לעיל המפנה חפציו מזוית לזוית ונמלך עליהם והוציאן פטור לית ליה דבן עזאי דלבן עזאי דאמר מהלך כעומד דמי הוה חייב[כ] וכן מוכח בהדיא ברש אלו נערות (כתובות דף לא. ושם)[כא]:

מידי

[יד] ד"ה אגוז בכלי וכלי לף ע"ג מים אם הוא דרך כך להגיע חפצים אז לא אע"ג דודאי לאו כמונח דמי דקי"ל רכוב כמהלך דמי וברש פרק בתרא (דף קנג.): משמע נמי דאם נותן על אדם כשהוא מהלך דלא חשיב הנחה א) דקאמר מניחו עליה כשהיא מהלכת ונוטל ממנה כשהיא עומדת ואמרינן נמי בהמוליא (לקמן דף פ.) הוליא דיו כשיעור שתי אותיות וכתבן כשהוא מהלך חייב כתיבתם זו היא הנחתם משמע דוקא כתבן שהניחן במקום שישארו שם לעולם אבל אם שפך לכלי אחר לא חשיב הנחה כיון שהוא מהלך: רבי יוחנן בן נורי אמר שניהם בו'. מדנקט טבול יום ולא נקט שני משמע דשמן חשיב משקה דשני אחר מטמא משקין לחיות תחלה[יא] וכן משמע בפ"ק דפסחים (דף יד: ושם) ומה שקשה ממנחות פירשתי שם בפסחים: בשלמא לבן עזאי מהלך כעומד דמי. קשה לר"י מה צריך להאי טעמא לימא בשלמא לבן עזאי לא אשכחן כה"ג דמיחייב כדפריך מהא טעמא לרבנן דאי משום דמודה בזורק דאי ידע לפריך נמי לבן עזאי אזורק ומושיט היכא אשכחן כו' ותירץ ר"י דה"ק בשלמא לב"ע אפילו משכחת במשכן פטור דמהלך כעומד דמי אלא לרבנן מקשה היכא אשכחן כו'[כ] ובירושלמי[כא] פריך על דעתיה דבן עזאי אין אדם מתחייב על ד' אמות ברה"ר לעולם דיעשה כמי שהונחה על כל אמה ואמה ויפטר ומשני משכחת לה בקופץ[כב] והש"ס דידן לא חשיב לה פירכא[כג] כדאמר בהזורק (לקמן דף נו:) דד' אמות ברה"ר אלכתא גמירי לה ולהכי לא מקשה עלה וכן קלוטה לר"ע אע"ג דכמי שהונחה דמיא בזורק[כד] ד' אמות ברשות הרבים חייב ולא אמרינן כמי שהונחה תוך ד' אמות ברשות[טו] הרבים וריב"א מספקא ליה כיון דבד' אמות ברשות הרבים[כב] לא אמר מהלך כעומד דמי אף על גב דבעלמא כעומד דמי לבן עזאי אם חייב לבן עזאי אפילו עמד לפוש תוך ד' אמות אם לאו וכן אם לא עמד חוץ לארבע אמות כגון שנטלה אחר מידו אם אמרינן מהלך כעומד דמי חוץ לד' אמות אם לאו וכן קלוטה לרבי עקיבא[טז] אם אמר כמי שהונחה דמיא חוץ לארבע אמות[יז] אפילו קלוטה אחר או כלב או שנשרפה[יח] כיון דחוץ לארבע אמות לא אמרינן נראה לרשב"א לרבי יוחנן דאמר לעיל המפנה חפציו מזוית לזוית ונמלך עליהם והוציאן פטור לית ליה דבן עזאי דלבן עזאי דאמר מהלך כעומד דמי הוה חייב[כ] וכן מוכח בהדיא ברש אלו נערות (כתובות דף לא. ושם)[כא]:

מידי

[טו] ד"ה אגוז בכלי וכלי לף ע"ג מים אם הוא דרך כך להגיע חפצים אז לא אע"ג דודאי לאו כמונח דמי דקי"ל רכוב כמהלך דמי וברש פרק בתרא (דף קנג.): משמע נמי דאם נותן על אדם כשהוא מהלך דלא חשיב הנחה א) דקאמר מניחו עליה כשהיא מהלכת ונוטל ממנה כשהיא עומדת ואמרינן נמי בהמוליא (לקמן דף פ.) הוליא דיו כשיעור שתי אותיות וכתבן כשהוא מהלך חייב כתיבתם זו היא הנחתם משמע דוקא כתבן שהניחן במקום שישארו שם לעולם אבל אם שפך לכלי אחר לא חשיב הנחה כיון שהוא מהלך: רבי יוחנן בן נורי אמר שניהם בו'. מדנקט טבול יום ולא נקט שני משמע דשמן חשיב משקה דשני אחר מטמא משקין לחיות תחלה[יא] וכן משמע בפ"ק דפסחים (דף יד: ושם) ומה שקשה ממנחות פירשתי שם בפסחים: בשלמא לבן עזאי מהלך כעומד דמי. קשה לר"י מה צריך להאי טעמא לימא בשלמא לבן עזאי לא אשכחן כה"ג דמיחייב כדפריך מהא טעמא לרבנן דאי משום דמודה בזורק דאי ידע לפריך נמי לבן עזאי אזורק ומושיט היכא אשכחן כו' ותירץ ר"י דה"ק בשלמא לב"ע אפילו משכחת במשכן פטור דמהלך כעומד דמי אלא לרבנן מקשה היכא אשכחן כו'[כ] ובירושלמי[כא] פריך על דעתיה דבן עזאי אין אדם מתחייב על ד' אמות ברה"ר לעולם דיעשה כמי שהונחה על כל אמה ואמה ויפטר ומשני משכחת לה בקופץ[כב] והש"ס דידן לא חשיב לה פירכא[כג] כדאמר בהזורק (לקמן דף נו:) דד' אמות ברה"ר אלכתא גמירי לה ולהכי לא מקשה עלה וכן קלוטה לר"ע אע"ג דכמי שהונחה דמיא בזורק[כד] ד' אמות ברשות הרבים חייב ולא אמרינן כמי שהונחה תוך ד' אמות ברשות[טו] הרבים וריב"א מספקא ליה כיון דבד' אמות ברשות הרבים[כב] לא אמר מה

מידי דהוה אמעביר חפץ בר"ה. יותר מד' אמות וכל כמה דלא מנח ליה פטור וכי אנחיה חייב ואע"ג דאיפסיק הילוכא ביני וביני: **מתחלת ד' לסוף ד'.** אמות מצומצמות: **לגולי עצמא מקום חיוב.** אם יטלהו חוץ לד' ויניחהו כאן שהרי העבירו ד' שלימות: **אלדי**

ר"ה. מרה"י לר"ה(ב) כגון חצר שנפרץ לר"ה דהוי מקום המחילה לדי ר"ה ופליגי בה ר' אליעזר ורבנן בעירובין בפ' כל גגות(ג) ואמרי רבנן דלאו כר"ה דמו ואפ"ה כי אפיק מרה"י לר"ה דרך שם חייב: **היכא דליכא היפופי.** כגון ההיא דעירובין: **היכא דאיכא היפופי.** נועלים יתדות קטנות לפני הכותל שיחופו שם עגלות וקרונות ולא יחופו בכותל ויפילוהו: **מי שמעת ליה.** דהוי ר"ה ואפילו הכי כי אפיק לר"ה דרך שם חייב: **בזורק.** מחנות לפלטיא דרך סטיו דחייב דהא לא נח בכרמלית מידי: **המכנים והמוציא פטור.** דמהלך כעומד והא נח גופו בכרמלית: **ד' רשויות.** כולהו מפרש ליה: **גדר.** כותל שהוא גבוה י' ורחב ד' הוי רה"י: **סרטיא.** מסילה שהולכין בה מעיר לעיר: **פלטיא.** רחבה של עיר שאם מתקבצין לסחורה: **ומבואות.** של עיר רחבים י"ו אמה: **המפולשין.** משני ראשיהן(ד) לפלטיא: **עגוש ברם.** בלא התראה: **ונסקל.** בהתראה: **בקעה.** שדות הרבה קנפני"א בלע"ז: **איסטוונים.** שלפני החנויות שיושבים שם סוחרים: **והכרמלית.** לקמיה(ה) פריך אטו כל הני יש ובקעה לאו היינו כרמלית דקתני תנא לעיל: **אינן לא ברשות היחיד.** משום דדמיא לרה"ר דאין להם מחיצות: **ולא ברה"ר.** דאינן דומין לגבלי מדבר דלאו להילוכא דרבים עבידי: **אין נושאין ונותנין בהן.** כלומר אין מטלטלין בהן אלא בתוך ד' משום דדומין לר"ה וגזרו בהן רבנן אטו ר"ה: **ואם הוציא והכניס פטור.** וזו היא כרמלית האמורה למעלה: **חצר של רבים.** שפתוחין לחצר בתים רבים וחצר פתוחה לרה"ר ובני הבתים יוצאים דרך החצר לרה"ר: **ומבואות שאינן מפולשין.** שראשו אחד סתום וחצרות פתוחין לו ובני החצרות יוצאין דרך מבוי לרה"ר: **עירבו.** כל הבתים של חצר יחד בפת וכן לענין המבוי אם עירבו החצרות הפתוחות לו ביחד: **מותרים.** להכניס ולהוציא מן הבתים לחצר וכן מן החצרות למבוי: **לא עירבו אסורין.** מפני שהבית מיוחדת לבעליה והחצר רשות לכולן ונמצא מוציא מרשות לרשות אע"פ שאמיהן רה"י לעשות סייג לתורה להרחיק(ו) שלא יוציא מרה"י לרה"ר. והך מילתא לאו מחילוק ד' רשויות היא דבין עירבו בין לא עירבו רה"י היא והמוציא מתוכו לרה"ר חייב: **אדם עומד על האסקופה נוטל מעני העומד בחוץ ונותן לו כו'.** וזה מקוש פטור שהוזכר למעלה שאינו חשוב רשות לעצמו לפי שאינו רחב ד' כדמפרש לקמן [מ:] **ובטל אצל רה"י ואצל רשות הרבים: וכלבד שלא יטול כו'.** דמזלזל באיסורי שבת לכתחלה לגרוס הולאה מרה"י לרה"ר וגזירה דילמא אתי לאקולי ולאפוקי להדיא מרה"י לרה"ר: **משמשם שפי רשויות.** פעמים שהיא משמשת בתורת רה"י ופעמים כרה"ר ולקמיה מפרש לה בשילהי כולהי שמעתתא [ט.]: **הרי זו רשות לעצמה.** אע"פ שהיא רה"י כדאמרינן לעיל בגדר גבוה י' ורחב ד' הוא רשות בפני עצמה ואין מוציאין מן הבית לתוכה ולקמן [שם] מפרש טעמא: **בשני לדי רה"ר.** זו כנגד זו:

מידי דהוה אמעביר חפץ בר"ה. ה"ל למנקט המוציא דאיירי ביה לעיל [א] דלכל כמה דלא מנח ליה מיפטר אלא משום דבתר הכי נקטו מעביר[ב] נקטו ליה נמי השתא ובכל עניני העברה בר"ה קאמר: **התם** כל היכא דמנח ליה מקום חיוב הוא. [ג] ומוציא ומושיט ומעביר ד"א בר"ה דרך למעלה מי' דחייב[ד] אע"ג דאי הוה מנח ליה [ה] למעלה מי' פטור [ו] מ"מ תחתיו במקום שמהלך מקום חיוב הוא אבל סטיו הקרקע נמי מקום פטור הוא: **מידי** דהוה **אצדי ר"ה.** וא"ת מה

פשוט לן יותר דרך לדי ר"ה מדרך סטיו וי"ל דדרך בית שיש לפניו לדלין וכן היה מסתמא במשכן[ז]: **היכא** דאיכא **היפופי כו'.** ותימה

בפ' כל גגות (עירובין לד. ושם) פריך[ח] ולפלוג בגדי ר"ה דעלמא פירוש ואמאי פליגי בחצר שנפרצה[ט] ומשני אי הוי פליגי בעלמא ה"א כי פליגי רבנן עליה ה"מ היכא דאיכא היפופי אבל היכא דליכא היפופי מודו קמ"ל משמע דר"א נמי פליג בדאיכא היפופי וי"ל דה"ק קמ"ל דהיכא דליכא היפופי דוקא פליגי אבל היכא דאיכא היפופי מודה רבי אליעזר[י] אי נמי ההיא סוגיא כרב פפא דהכא דלא מחלק: **המושיט** והזורק חייב. וא"ת

אמאי מודה במושיט וזורק כיון דלא יליף דרך סטיו מדרך לדי לענין (ז) מעביר ה"נ לא נילף בזורק ומושיט וי"ל דלבן עזאי מעביר דרך לדי נמי פטור אע"ג דהיה במשכן[כ] משום דמהלך כעומד דמי אבל זורק ומושיט דרך סטיו יליף מזורק ומושיט דרך לדי:

ארבע רשויות לשבת. ק' לרשב"א ליתני ה' רשויות דהא קרפף יותר מבית סאתים אלא הוקף לדירה[יא] הזורק מר"ה לתוכו או מיפכא חייב ואין מטלטלין בו אלא בד"א וי"ל דהתם רה"י גמור אלא לענין דאין מטלטלין בו אלא בד"א עשאוה[יב] ככרמלית והרי כבר שנה רה"י וכרמלית ולהכי נמי לא תני חצר אלא עירבו[יג] (יד): **כרמלית.** [יד]בירושלמי ברים שבת תני ר' חייא כרמל רך (ומלא)[טו] לא לח ולא יבש אלא בינוני ה"נ כרמלית אינו לא כרה"י ולא כר"ה: **יתר על כן א"ר יהודה.** הכי מיתני' בתוספתא פרק ז' [ה"ט] דעירובין אחד חצר שבין ב' חצרות ואחד חצר שבין שני בתים כו' וגשרים ונפשות וי"ה מקורה מטלטלין תחתיו בשבת דברי ר' יהודה יתר על כן א"ר יהודה כו' פירוש יתר ע"כ בשני בתים משני לדי ר"ה דאף על גב דליכא למימר פי תקרה יורד וסותם כמו בגשרים ונפשות וי"ה מקורה דרישא אפ"ה נושא ונותן באמצע דקסבר ר"י ב' מחיצות דאוריי' כדאמרן בפ' כל גגות (עירובין לה.) וא"ת אמאי לא מייתי הכא מתני' דכל

מידי דהוה אמעביר חפץ בר"ה התם לאו אע"ג דכמה דנקיט ליה ואזיל פטור כי מנח לי' חייב ה"נ ל"ש מי דמי התם כל היכא דמנח ליה מקום חיוב הוא הכא אי מנח ליה בסטיו מקום פטור הוא אלא מידי דהוה אמעביר חפץ מתחלת ד' לסוף ד' התם לאו אע"ג דאי מנח ליה בתוך ד' אמות פטור כי מנח ליה בסוף ד' אמות חייב ה"נ ל"ש מי דמי התם לגבי דהאי גברא מקום פטור הוא לכ"ע מקום חיוב הוא הכא לכ"ע מקום פטור הוא אלא מידי דהוה אמוציא מרה"י לרה"ר דרך צדי רה"ר התם לאו אע"ג דאי מנח ליה אצדי רה"ר פטור וכי מנח ליה ברה"ר חייב ה"נ ל"ש מתקיף לה רב פפא הניחא לרבנן [ט] דאמרי צדי רה"ר לאו כרה"ר דמי אלא לר' אליעזר [י] (בן יעקב) דאמר צדי רה"ר כרה"ר דמי מאי איכא למימר א"ל רב אחא בריה דרב איקא אימור דשמעת לר"א [יא] (בן יעקב) דאמר צדי רה"ר כרה"ר דמי היכא דליכא היפופי אבל היכא דאיכא היפופי מי שמעת ליה הלכך להא דמיא [יב] א"ר יוחנן ומודה בן עזאי בזורק תניא נמי הכי [א] המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב אחד המוציא ואחד המכנים [יג] ואחד הזורק ואחד המושיט בן עזאי אומר המוציא והמכנים פטור המושיט והזורק חייב: [יד] ת"ר [ב] ד' רשויות לשבת רה"י ורה"ר וכרמלית ומקום פטור ואיזו היא רה"י [ג] חריץ שהוא עמוק י' ורחב ד' וכן גדר שהוא גבוה י' ורחב ד' זו היא רה"י גמורה ואיזו היא רה"ר [ד] סרטיא ופלטיא גדולה ומבואות המפולשין זו היא רה"ר גמורה אין מוציאין מרה"י זו לרה"ר זו ואין מכניסין מרה"ר זו לרה"י זו ואם הוציא והכניס [ה] בשוגג חייב חטאת במזיד ענוש כרת ונסקל [ו] אבל ים ובקעה ואיסטווניות והכרמלית אינה לא כרה"ר ולא כרה"י [ז] ואין נושאין ונותנין בתוכה ואם נשא ונתן בתוכה פטור [ח] ואין מוציאין מתוכה לרה"ר ולא מרה"ר לתוכה ואין מכניסין מרה"י לתוכה ולא מתוכה לרה"י ואם הוציא והכניס פטור [ט] חצרות של רבים ומבואות שאינן מפולשין עירבו מותרין לא עירבו אסורים אדם עומד על האיסקופה נוטל מבע"ה ונותן לו נוטל מעני ונותן לו ובלבד שלא יטול מבעה"ב ונותן לעני מעני ונותן לבעה"ב ואם נטל ונתן שלשתן פטורים אחרים אומרים איסקופה משמשת ב' רשויות בזמן שהפתח פתוח כלפנים פתח נעול כלחוץ ואם היתה איסקופה גבוהה י' ורחבה ד' ה"ז רשות לעצמה: אמר מר זו היא רה"י למעוטי מאי למעוטי הא דר' יהודה [י] דתני' יתר על כן א"ר יהודה מי שיש לו ב' בתי' בשני צדי רה"ר עושה לחי

לרה"ר ומרה"ר לתוכה פטור, ואמרינן בגמ' ואיבעי תימה בצידי רה"ר קמיפלגי דר' אליעזר סבר צידי רה"ר כרה"ר דאמו, ורבנן סברי צידי רשות הרבים לאו כרה"ר דאמו.

יח א מיי' פי"ד מהל' שבת הלכה טו סמג לאוין קפ טושע"ע ס"ח סי' שמו סעיף ח:

יט ב מיי' שם הלכה ח וסמג שם טושע"ע ס"ח סימן שמה סעיף ח:

כ ג מיי' שם טושע"ע שם סעיף ב:

כא ד מיי' שם טושע"ע שם סעיף ז:

כב ה מיי' פ"ח מהל' שבת הלכה ב:

כג ו מיי' פי"ד שם הל' ו סמג שם טושע"ע ס"ח סי' שמה סעיף יד:

כד ז מיי' שם הל' יא וסמג שם טושע"ע ס"ח סי' שמו סעיף ב:

כה ח מיי' שם הלכה יג טושע"ע שם סע"ח:

כו ט מיי' פ"ח מהלכות עירובין הל' ה סמג עשין דרכנן ח טושע"ע ס"ח סי' שסו סעיף ח וסי' שפו סעיף ח:

כז י מיי' פי"ז מהל' שבת הלכה י סמג שם טושע"ע ס"ח סי' שפד סעיף ב:

כח יא מיי' פי"ד מהל' שבת הלכה ט ופ"ה מהל' שבת הלכה ב: מהרי"ל מנהגים הלכות שבת אות ב: מגן אברהם סי' שמ"ה סק"ב: ב"ח סי' שמ"ה: ט"ז סי' שמ"ה סק"ב: מ"מ סי' שמ"ה סק"ב: מ"ב סי' שמ"ה סק"ב: ערוך השלחן סי' שמ"ה סי"ב:

כט יב מיי' שם הלכה ז וסמג שם טושע"ע ס"ח סי' שמ"ה סעיף ד:

ל יג מיי' שם הלכה ח וסמג שם טושע"ע ס"ח סי' שמ"ה סעיף ה:

לא יד מיי' שם הלכה ט וסמג שם טושע"ע ס"ח סי' שמ"ה סעיף ו:

לב טו מיי' פי"ד מהל' שבת הלכה ד:

לג טז מיי' שם הלכה ה וסמג שם טושע"ע ס"ח סי' שמ"ה סעיף ז:

לד יז מיי' שם הלכה ו:

לה יח מיי' שם הלכה ז:

לו יט מיי' שם הלכה ח:

לז כ מיי' שם הלכה ט:

לח כא מיי' שם הלכה יא:

לט כב מיי' שם הלכה יב:

מ כג מיי' שם הלכה יג:

מא כד מיי' שם הלכה יד:

מב כה מיי' שם הלכה טו:

מג כו מיי' שם הלכה יז:

מד כז מיי' שם הלכה יח:

מה כח מיי' שם הלכה יט:

מו כט מיי' שם הלכה כ:

מז ל מיי' שם הלכה כא:

מח לא מיי' שם הלכה כב:

מט לב מיי' שם הלכה כג:

נ לג מיי' שם הלכה כד:

נא לד מיי' שם הלכה כה:

נב לה מיי' שם הלכה כו:

נג לו מיי' שם הלכה כז:

נד לז מיי' שם הלכה כח:

נה לח מיי' שם הלכה כט:

נו לט מיי' שם הלכה ל:

נז מ מיי' שם הלכה לא:

נח מא מיי' שם הלכה לב:

נט מב מיי' שם הלכה לג:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואחד המכניס אחד המושיט ואחד הזורק כו' עזאי: (ב) רש"י ד"ה אלדי רשות הרבים מרה"י לרה"ר דרך צדי רה"ר כגון חצר: (ג) ד"ה לא עירבו וכו' לתורה להרחיק האדם מן העבירה שלא יוציא: (ד) תוס' ד"ה המושיט וכו' מדרך לדי לענין מוציא ה"נ לא נילף וכו' וי"ל דלגבן עזאי מוציא דרך לדי:

לעזי רש"י

קנפני"א. ערבה, שדות.

מוסף רש"י

צדי רה"ר. סמוך לבתים, שנתנין לתוכן מן הבתים אבנים ומכסולים לבתיהן חיכוך העגלות ומאותן תפופי ולפנים קרי לדי: רה"ר (כתובות לא:). סרטיא. דרך הילוך לבני אדם, ופלטיא. רחוב לשווקים (ערובין ז:). ומבואות המפולשין. שדומין לדגלי מדבר, דכל מילי דשבת ממשכן גמרינן, ועגלות של לויים בתוחב יו"ו אמה אחוז, כדאמרינן בזורק (לקמן צט.) הלכך לא הוי רה"ר בגיר מי"ו אמה רוחב ומפולש מב' לאמצע (ערובין ב.). אדם עומד על האסקופה נוטל כו'. ואפילו איסורא דרבנן ליכא (שם לג.). מי שיש לו שני בתים כו'. לענין מעיה איירי בבונה עליה מבית לבית שבשני לדי רה"ר וכן גשרים המפולשין לרה"ר, דשרי ר' יהודה לטלטולי תוחיה משום פי תקרה יורד וסותם, בפרק כל גגות העיר (ערובין לה.), וקאמר בברייתא יתר על כן, דאפילו היכי דליכא פי תקרה, דאחיל ואיכא שתי מחיצות מעליתא, ומחיצת הבית מכאן ומחיצת בית השני מכאן, שני בתקנתא פורתא (שם ו.).

רבינו חננאל

ואמרי מידי דהוה אמוציא דרך צידי רשות הרבים, התם לאו אע"ג דאי מנח ליה בצידי רה"ר פטור, כי מפיק לה לרה"ר חייב, הכא נמי כך. והוא דאית לההוא כותל שהוא צידי רה"ר היפופי, פי' אבנים יוצאות מן הקיר כזיזים כדי שלא יחופו ויחככו הבהמות ובני אדם העוברים ובאין בקיר ויהרסוהו, דאפילו לר' אליעזר דאמר צידי רה"ר כרה"ר הן, היכא דאיכא היפופי דברי הכל לאו כרה"ר נינהו. א"ר יוחנן מודה בן עזאי שהזורק דרך סטיו מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב, תניא נמי הכי אחד הזורק ואחד המושיט ואחד המוציא ואחד המכניס מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב, בן עזאי אומר המוציא והמכניס פטור והזורק חייב, מ"ט לא אמרינן קלוטה כמו שהונחה. ת"ר ד' רשויות לשבת, רה"י ורה"ר כרמלית ומקום פטור. פשיטא היא זו הברייתא וגם פירשוה הראשונים ממני. איזו היא רה"י חריץ עמוק י' טפחים ורחב ד', וכן גדר גבוה י' ורחב ד' זו היא רה"י גמורה, זו היא למעוטי הא דתני ר' יהודה מי שיש לו ב' בתים בשני צדי רה"ר